

A. 5878.

1874

D. Marsden.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

38452

Õesti = rahwa
K a l e n d e r
ehf
L ä h t = r a m a t
1874

aasta peale, pärrast
J e s u s e K r i s t u s e
sündimist.

Sel aastal on 365 päewa.

Vernus,

trükkitud ja müa W. Vormi jures.

Märkide selletamine.

 noor ku. esimine werand.

 täis ku. wiinne werand.

P. Pühha. — p. päew ja pärrast. — h. hommiko. — l. lõuna. — ö. öhto ja öse. — e. enne.

Alasta aead.

Kewwade hakkab 8. Märtsil kello 9 öhto.

Sui hakkab 9. Junil kello 5 öhto.

Süggise hakkab 11. Septembril kello 7 hommiko.

Talwe hakkab 10. Detsembril kello 1 ösi.

Päewa- ja ku-warjutamised.

Tännawude warjutatse päleest kaks ja kuud kaks korda: tellest agga üks päewa-warjutamine meie maal nähtaw, mis on 28. Septembril. Se warjutamine hakkab enne lõunat kello 10, 58 minudi ael ja lõppeb peale lõunat kello 1, 46 minudi ael.

Sensuri polest lubbatud.

Rigas, 23. Augüstil 1873.

Mõnne sünduse mälestus ja arv.

	Alastad
Mailma lomiseft	5823
Jesanda Jesuse Kristuse sündimisest	1874
Tarto-liina allustamisest	844
Mil ristiusst Lihwlandi-male tulli	683
Tallinna-liina allustamisest	655
Perno-liina allustamisest	619
Büsfirohho leidmisest	532
Ramato trüffitunsti leidmisest	434
Lutteruse õige usso üleswõtmisest	357
Wannast katkoaiast	217
Toomba põllemisest	190
Surest näljast Lihwlandi- ja Gestimaal	179
Peterburri-liina allustamisest	171
Teisest katkoaiast	164
Mil meie ma Wennerigi wallitsuse alla sai	164
Tarto sure koli eht akkademi asutamisest	72
Mil usti rõugid hakkati pannema	71
Kui Brantsus Musto tulli ja tedda Wennerigist wäl- jaleti	62
Gesti-ma tallorahwa priits lastmisest	57
Meie Keisri herra Aleksandre sündimisest	56
Lihwlandi-ma tallorahwa priits lastmisest	55
Ue kirriko-seaduse järrel Jummalatenistus	40
Krimmi sõda hakkatusest	20
Meie armolinne Keiser Alexander wallitjemas	20
Mil wiimane suur hinge-kirjotus olli	16
Wenne-ma rahwa priits lastmisest	13

Kristuse ümberleikamisest. Luf. 2, 21.

1 Teisip.	Neäri-pääw.	Aita Summal!
2 Kesknädd.	Abel	
3 Neljap.	Set	Pilwes
4 Rede	Enof	ilmad.
5 Laup.	Simeon	

Targad hommikomaalt. Matt. 2, 1.

6 Pühhap.	3 Runn. Pühh.	9, 37' h.
7 Esmasp.	Rein	Parras
8 Teisip.	Erart	
9 Kesknädd.	Kaspar	külm.
10 Neljap.	Paawli päew	Pilwes
11 Rede	Hugo	
12 Laup.	Reinolt	ja

Jesüs 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.

13 Pühhap.	1. P. p. 3 R. P.	2, 19' h.
14 Esmasp.	Pällo	pehmed
15 Teisip.	Weliks	ilmad.
16 Kesknädd.	Madli	
17 Neljap.	Tönnise päew	Lund.

18 Rede	Taaf	Selged
19 Laup.	Sara	ja

Pulmad Rana liinas. Joann. 2, 1.

20 Pühhap.	2. P. p. 3 R. P.	1, 12' l.
21 Esmasp.	Nedo	külmad
22 Teisip.	Wintsend	
23 Kesknädd.	Lala	ilmad.
24 Neljap.	Simoteus	külm
25 Rede	Paawli ümb.	
26 Laup.	Hans	lähhab

Töteggiaist winamäel. Matt. 20, 1.

27 Pühhap.	9. P. e. Rr. ü. P.	kangemaks.
28 Esmasp.	Karel	6, 5' ö.
29 Teisip.	Samuel	Annab
30 Kesknädd.	Ludolw	
31 Neljap.	Ann	lund.

11mal " " " 8, 50 min.; lähhab loja t. 3, 29 min.
 11mal " " " 8, 33 " " " 3, 52 "
 21jel " " " 8, 12 " " " 4, 17 "

1 Rede	Pirit	Karre
2 Laup.	Küünla päew	külm.

Seme langeb mitmesugguse ma peale. Luf. 8, 4.

3 Pühhap.	8. P. e. Kr. ii. P.	Selge
4 Esmasp.	Mai	8, 52' ö.
5 Teisip.	Agata	taewas
6 Keisnäd.	Tora	ja
7 Neljap.	Rikart	fange
8 Rede	Salomon	külm.
9 Laup.	Polli	Annab

Kristuse kannatamisest. Luf. 18, 31.

10 Pühhap.	7. P. e. Kr. ii. P.	rohkeste
11 Esmasp.	Rosa	12, 22' l.
12 Teisip.	Wastla päew	lund.
13 Keisnäd.	Tuhka päew	Šige
14 Neljap.	Walentin	fange
15 Rede	Tina	külm.
16 Laup.	Tula	

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1.

17 Pühhap.	1. P. paastus	Lund.
18 Esmasp.	Anton	
19 Teisip.	Susanna	6, 58' h.

Keiserliku Majestäti aujärje samise päew.

20 Keisnäd.	Palwe päew	Kange
21 Neljap.	Nora	külm
22 Rede	Peetre päew	
23 Laup.	Mina	ja lund.

Kananea-ma naesest. Matt. 15, 21.

24 Pühhap.	2. P. paastus	Madise p.
25 Esmasp.	Schwim	Külm
26 Teisip.	Restor	annab

Keiserliku förguse Suurwürsti aujärje pärria
Aleksander Aleksandrowitschi sündimise päew.

27 Keisnäd.	Klaudius	11, 10 e.l.
28 Neljap.	Justus	taggasi.

Isel tõuseb päike t. 7, 45 min.; lähhäb loja t. 4, 44 min.

11mal	"	"	7, 17	"	"	"	5, 11	"
21sel	"	"	6, 52	"	"	"	5, 33	"

1 Rede	Ado	Kange
2 Laup.	Lowisa	külm.
Kristus aiab kurja waimo wälja. Luf. 11, 14.		
3 Pühhap.	3. P. paastus	Külm
4 Esmasp.	Adrian	annab
5 Teisip.	Bridrik	
6 Refknädd.	Kotwrid	☉ 6, 39' h.
7 Neljap.	Perpetua	taggasi.
8 Rede	Pöri pääw.	
9 Laup.	Ewald	Annab
Kristus jõdab 5000 meest. Joann. 6, 1.		
10 Pühhap.	4. P. paastus	lund.
11 Esmasp.	Kaupo	Tormine.
12 Teisip.	Kregor	
13 Refknädd.	Ernst	☉ 12, 8' ö.
14 Neljap.	Matilde	Pehme
15 Rede	Lagus	
16 Laup.	Kaabriel	ilm.

Jesust wiisatatakse kiwwidega. Joann. 8, 46.

17 Pühhap. | 5. P. paastus | Wihma.

18 Esmasp.	Anno	Selge.
19 Teisip.	Josep	Sulla
20 Refknädd.	Mila	
21 Neljap.	Pent	☉ 12, 56' ö.
22 Rede	Kawael	ilm.
23 Laup.	Tiits	Tulleb

Kristuse jissejõitmisest. Matt. 21, 1.

24 Pühhap.	6. P. paast.	rohkeste
25 Esmasp.	Paasto M. p.	lund.
26 Teisip.	Manuel	Pehmed
27 Refknädd.	Kustaw	
28 Neljap.	Suur. Neljap.	☉ 11, 57' ö.
29 Rede	Suur Rede	ja
30 Laup.	Kad	niisked

Kristuse üllestoumisest. Mark. 16, 1.

31 Pühhap. | **1. Üllest. P.** | ilmad.

11mal " " " 5, 54 " " " 6, 20 "

211el " " " 5, 26 " " " 6, 43 "

1 Esmasp.	2. Ülest. P.	Selged
2 Teisip.	Karjalaskm. p.	sojad
3 Kesknädd.	Berdinand	☉ 3, 29' ö.
4 Neljap.	Ambrosius	
5 Rede	Maksim	
6 Laup.	Kölestin	päewad.

Kinnipandud ukst. Joann. 20, 19.

7 Pühhap.	1. P. p. üll. P.	Sige
8 Esmasp.	Maalken	
9 Teisip.	Laus	sojad
10 Kesknädd.	Leo	
11 Neljap.	Kerman	☉ 1, 40' l.
12 Rede	Julius	
13 Laup.	Juf	ilmad.

Heast karjatselt. Joann. 10, 11.

14 Pühhap.	2. P. p. üll. P.	Künni p.
15 Esmasp.	Lemet	Selge
16 Teisip.	Karin	ja soe.

17 Kesknädd.	Rudolw	Mürrišta:
Sure Majestäti	Reisre Aleksander II.	sünd. päew.
18 Neljap.	Waler	mine
19 Rede	Maia	☉ 5, 46' ö.
20 Laup.	Pärt	jahhutab

Ürifeje aia pärrast. Joann. 16, 16.

21 Pühhap.	3. P. p. üll. P.	ilma.
22 Esmasp.	Kajus	Annab
23 Teisip.	Jürri päew	
24 Kesknädd.	Albert	soja
25 Neljap.	Markuse p.	wihma.
26 Rede	Toots	
27 Laup.	Äddo	☉ 8, 49' h.

Kristuse ärraminnemiseft. Joann. 16, 5.

28 Pühhap.	4. P. p. üll. P.	Dormine.
29 Esmasp.	Raimund	
30 Teisip.	Erast	Miiske.

Isel töuseb päite t. 4, 54 min.; lähhäb loja t. 7, 9 min.

11mal	"	"	4, 25	"	"	"	7, 33	"
21sel	"	"	3, 58	"	"	"	7, 56	"

1 Kesknädd.	Wolbri p.	8. t. nädal.	Heitlikud
2 Neljap.	Sigismund		
3 Rede	† leidm. p.		11, 53' ö.
4 Laup.	Dio		ilmad.

Öigest pallumifest. Joann. 16, 23.

5 Pühhap.	5. P. p. üll. P.	7. külli nädal.	Tulene.
6 Esmasp.	Nero		Annab
7 Teisip.	Setta		wihma.
8 Kesknädd.	Laas		
9 Neljap.	Suur risti p.		Kuivad
10 Rede	Kert		
11 Laup.	Wiktör		4, 55' h.

Rõmustajast. Joann. 15, 26.

12 Pühhap.	6. P. p. üll. P.	6. külli nädal.	selged
13 Esmasp.	Witso		päewad.
14 Teisip.	Kristjan		
15 Kesknädd.	Sohwi		Külmad
16 Neljap.	Kreet		
17 Rede	Dkse		ööd.

18 Laup.	Erif	6t	Parras
----------	------	----	--------

Pühhaft Waimust. Joann. 14, 23.

19 Pühhap.	1. Suiste P.	5. külli nädal.	8, 23' h.
20 Esmasp.	2. Suiste P.		foe.
21 Teisip.	Trino		
22 Kesknädd.	Mili		Heitlikud
23 Neljap.	Ued		ilmad.
24 Rede	Ester		
25 Laup.	Urbanus		Soe.

Jesús ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

26 Pühhap.	3 aino Jum. P.	4. külli nädal.	2, 55 p. l.
27 Esmasp.	Peet		Ilmad
28 Teisip.	Willem		
29 Kesknädd.	Mats		lähwad
30 Neljap.	Wigand		
31 Rede	Nelli		sojemaks.

11el tõuseb päite t. 3, 42 min.; lähhab loja t. 8, 20 min.

11mal	"	"	3, 13	"	"	"	8, 42	"
21sel	"	"	2, 56	"	"	"	9, 1	"

1 Laup.	1lo	4f.	Sige foe.
Nittast mehhest ja Laatsarusest. Luf. 16, 19.			
2 Pühhap.	1. P. p. 3a. J. P.	8, 29' h.	
3 Esmasp.	Eiso	Willud	
4 Teisip.	Bridrika	öhtad.	
5 Kesknädd.	Ponimatsius	Päewa	
6 Neljap.	Artus	foe.	
7 Rede	Lukretsia	Pilwes.	
8 Laup.	Medardus		

17 Esmasp.	Kristi	8, 24' ö.
18 Teisip.	Homer	lähwad
19 Kesknädd.	Tints	sojemaks.
20 Neljap.	Minni	Selge
21 Rede	Rael	ja foe.
22 Laup.	Tiit	

Surest öhto sömaaiast. Luf. 14, 16.			
9 Pühhap.	2. P. p. 3a. J. P.	9, 37' ö.	
10 Esmasp.	Pittkem päew	Külmad	
11 Teisip.	Peep	ööd.	
12 Kesknädd.	Aulika	Annab	
13 Neljap.	Tobi	rohkeste	
14 Rede	Tetlow	wihma.	
15 Laup.	Wiit		

Olge armolised. Luf. 6, 36.			
23 Pühhap.	4. P. p. 3a. J. P.	Tulene.	
24 Esmasp.	Jani päew.	7, 38' ö.	
25 Teisip.	Wio	Annab	
26 Kesknädd.	Jeremias	raaket	
27 Neljap.	Waldeka	mürrišta-	
28 Rede	Josua	mise	
29 Laup.	Peter Pauli p.		

Rohkest kalla-sagist. Luf. 5, 1.			
30 Pühhap.	5. P. p. 3a. J. P.	wihma.	

Ärrakaddunud lambast. Luf. 15, 1.			
16 Pühhap.	3. P. p. 3a. J. P.	Ilmad	

11mal	"	"	2, 46 min.	lähkäh	loja	1. 9, 14 min.
21sel	"	"	2, 43 "	"	"	9, 17 "
	"	"	2, 54 "	"	"	9, 14 "

1 Esmasp.	Teobald	6, 4' ö.
2 Teisip.	Heina Maarja p.	Walli
3 Kesknädd.	Kornelius	mürrišta-
4 Neljap.	Ulrik	mine.
5 Rede	Anselm	Wihma.
6 Laup.	Hektor	

Wariseride õigusest. Matt. 5, 20.

7 Pühhap.	6. P. p. 3 a. J. P.	Selge.
8 Esmasp.	Kilian	
9 Teisip.	Annika	3, 8' p. l.
10 Kesknädd.	7 wennaste p.	
11 Neljap.	Eleonora	Saggebad
12 Rede	Hindrik	
13 Laup.	Marreti päew	mürrišta-

4000 mehhe söötmisest. Mark. 8, 1.

14 Pühhap.	7. P. p. 3 a. J. P.	mised
15 Esmasp.	Apostl. lah.	ja
16 Teisip.	Larrats	
17 Kesknädd.	Aleksius	6, 19' h.
18 Neljap.	Rosina	wihma.

19 Rede	Rabbe	Ualised
20 Laup.	Elias	

Walle-prophetidest. Matt. 7, 15.

21 Pühhap.	8. P. p. 3 a. J. P.	sojad
22 Esmasp.	Maria Magd.	ilmad.
Sure Keiserina Maria Aleksandrowna ja Suur- würstina Maria Weodorowna nimme päew.		
23 Teisip.	Kirsti	
24 Kesknädd.	Kristina	12, 23' ö.
25 Neljap.	Jakobi päew	Mürrišta-
26 Rede	Anna	mist
27 Laup.	Marta	
Sure Keiserina Maria Aleksandrowna sünd. päew.		

Ülletohtusest maea-piddajast. Luk. 16, 1.

28 Pühhap.	9. P. p. 3 a. J. P.	ja
29 Esmasp.	Olewi päew.	wihma.
30 Teisip.	Enn	
31 Kesknädd.	Ern	5, 36' h.

1sel tõuseb päite t. 3, 6 min.; läheb loa t. 9, 3 min.					
11mal	"	"	3, 26	"	8, 45
21sel	"	"	3, 47	"	8, 23

1 Neljap.	Peetr. wang.	Raske
2 Rede	Hannibal	
3 Laup.	August	wihm.

Jerusalemma ärrarikkumifest. Luf. 19, 41.

4 Pühhap.	10. P.p. 3a. J. P.	Uualised
5 Esmasp.	Olo	wihma
6 Teisip.	Eugenius	food.
7 Kesknädd.	Tönno	
8 Neljap.	Kotlep	☉ 8, 29' h.
9 Rede	Romanus	
10 Laup.	Lauritse päew	Soe.

Wariserist ja tõlnerist. Luf. 18, 9.

11 Pühhap.	11. P.p. 3a. J. P.	Selge
12 Esmasp.	Klara	
13 Teisip.	Madde	ja õige
14 Kesknädd.	Eusebius	
15 Neljap.	Küllli Maria p.	☾ 3, 5' p.l.
16 Rede	Isak	
17 Laup.	Willibald	foe.

Kurdist ja teletumast. Mark. 7, 31.

18 Pühhap.	12. P.p. 3a. J. P.	Annab
19 Esmasp.	Sebald	
20 Teisip.	Pernart	wihma.
21 Kesknädd.	Rut	
22 Neljap.	Willibert	☾ 6, 31' h.
23 Rede	Sakarias	
24 Laup.	Pertli päew	Willo.

Breestrist ja Samaria-mehhest. Luf. 10, 23.

25 Pühhap.	13. P.p. 3a. J. P.	Heitlikud
26 Esmasp.	Natalie	
Sure keiserliku Majestätide kronimise päew.		
27 Teisip.	Seppart	ilmad.
28 Kesknädd.	Kusti	
29 Neljap.	Joann. huff.	☾ 7, 47' ö.
30 Rede	Aleksander	Annab
Sure Majestäti Keisre Herra nimme päew.		
31 Laup.	Rebekka	wihma.

Isel tõuseb päite t. 4, 13 min.; lähkub loja t. 7, 55 min.

11mal	"	"	4, 36	"	"	"	7, 27	"
21sel	"	"	4, 59	"	"	"	6, 58	"

Künnest piddalitöbbisest. Lut. 17, 11.

1 Pühhap.	14. P. p. 3 a. J. P.	Wihma.
2 Esmasp.	Lisa	
3 Teisip.	Mango	Tormine.
4 Kesknädd.	Mal	
5 Neljap.	Moses	Sojad
6 Rede	Magnus	
7 Laup.	Regina	☉ 12, 42' ö.

Mammonast. Matt. 6, 24.

8 Pühhap.	15. P. p. 3 a. J. P.	Maria s. p.
9 Esmasp.	Pruno	
10 Teisip.	Lina	ilmad.
11 Kesknädd.	Pöri päew	Wihma.
12 Neljap.	Sirus	
13 Rede	Amatus	☉ 11, 43' ö.
14 Laup.	Risti üllend.	

Raihi-lüna furnust. Lut. 17, 11.

15 Pühhap.	16. P. p. 3 a. J. P.	Süggisfed
16 Esmasp.	Lena	wihmasfed

17 Teisip.	Tõns	ja
18 Kesknädd.	Titus	willud
19 Neljap.	Werner	
20 Rede	Jana	☾ 3, 15' ö.
21 Laup.	Matteuse päew	ilmad.

Wee-többisest. Lut. 14, 1.

22 Pühhap.	17. P. p. 3 a. J. P.	Tulesed,
23 Esmasp.	Hosea	willud
24 Teisip.	Joann. sam.	ja
25 Kesknädd.	Aleopas	
26 Neljap.	Joann. öpp.	wihmasfed
27 Rede	Adolw	
28 Laup.	Wentzel	☉ 12, 38' l.

Suremast täsfust. Matt. 22, 34.

29 Pühhap.	18. P. p. 3 a. J. P.	Mihkle p.
30 Esmasp.	Hironimus	ilmad.

1sel tõuseb päite t. 5, 24 min.; lähhäb loja t. 6, 24 min.
 11mal " " " 5, 47 " " " 5, 56 "
 21sel " " " 6, 10 " " " 5, 27 "

1 Teisip.	Bolmer	Willud
2 Resknádd.	Prants	
3 Neljap.	Tairus	ööd.
4 Rede	Prantsiskus	
5 Laup.	Amalie	Wihma.

Alwatud innimesest. Matt. 9, 1.

6 Pühhap.	19. P.p. 3a. J. P.	☉ 3, 6' ö.
	Leifuse Pühha.	Tormised
7 Esmašp.	Alwil	ja
8 Teisip.	Samel	
9 Resknádd.	Pridrik	allalised
10 Neljap.	Kai	wihmased
11 Rede	Purfart	
12 Laup.	Walwrid	ilmad.

Bulma ridest. Matt. 22, 1.

13 Pühhap.	20. P.p. 3a. J. P.	☉ 8, 57' h.
14 Esmašp.	Willemine	Annab
15 Teisip.	Hedwig	nattufe
16 Resknádd.	Tefla	
17 Neljap.	Dlop	lund.

18 Rede	Luka päew	Hakkab
19 Laup.	Ello	

Runninga-mehhe poeast. Joann. 4, 47.

20 Pühhap.	21. P.p. 3a. J. P.	☉ 3, 36' h.
	Lutteruse Pühha	
21 Esmašp.	Ursel	öö külma
22 Teisip.	Kel	piddama.
23 Resknádd.	Sewerin	
24 Neljap.	Salome	Selged
25 Rede	Krispin	
26 Laup.	Amandus	ja

Kawwalast fullajest. Matt. 18, 23.

27 Pühhap.	22. P.p. 3a. J. P.	☉ 7, 10' h.
28 Esmašp.	Simon	
29 Teisip.	Eltš	willud
30 Resknádd.	Abšalon	
31 Neljap.	Wattele	ilmad.

Isel tõuseb päite t. 6, 34 min.; lähkäh loja t. 4, 57 min.

11mal	"	"	6, 56	"	"	"	4, 24	"
21sel	"	"	7, 24	"	"	"	4, 3	"

1 Rede	Pühhade päew	Annab
2 Laup.	Hingede päew	

Kohto rahhast. Matt. 22, 15.

3 Pühhap.	23. P.p. 3 a. J. P.	wihma.
4 Esmasp.	Otto	
5 Teisip.	Lotta	☉ 3, 30' h.
6 Kesknädd.	Lenard	
7 Neljap.	Enno	Külmad
8 Rede	Brits	
9 Laup.	Teodor	ilmad.

Jairi tütreft. Matt. 9, 18.

10 Pühhap.	24. P.p. 3 a. J. P.	Mart. Lutt.
11 Esmasp.	Martin piisk.	☉ 7, 11' ö.
12 Teisip.	Jonas	Peab
13 Kesknädd.	Arkadius	
14 Neljap.	Aurora	öö külma.

Suurwürstina Aujärje pärria sündimise päew.

15 Rede	Leopold	
16 Laup.	Ukse	Lund.

Hirmsast ärrakautamifest. Matt. 24, 18.

17 Pühhap.	25. P.p. 3 a. J. P.	Pilwes.
18 Esmasp.	Sofrates	☾ 8, 6' ö.
19 Teisip.	Liisbet	Külm
20 Kesknädd.	Amos	
21 Neljap.	Maria ohw. p.	lähhäb
22 Rede	Pastian	
23 Laup.	Klement	kangemaks.

Wiimifest kohtopäewast. Matt. 25, 31.

24 Pühhap.	26. P.p. 3 a. J. P.	Surnute P.
25 Esmasp.	Kadrina päew.	Selge
26 Teisip.	Konrad	
27 Kesknädd.	Jesaias	☉ 1, 43' h.
28 Neljap.	Katta	ja
29 Rede	Emart	
30 Laup.	Andrese päew	külm.

111el tõuseb päike t. 7, 52 min.; lähhäb loja t. 3, 26 min.

11mal	"	"	8, 16	"	"	"	3, 17	"
211el	"	"	8, 37	"	"	"	2, 59	"

Kristuse jesse söitmisest. Matt. 21, 1.

1 Pühhap.	1. Kr. tull. P.	Kange
2 Esmasp.	Kandidus	fülm.
3 Teisip.	Kola	
4 Kesknädd.	Parbo	☉ 2, 1' p. l.
5 Neljap.	Sabina	Lund.
6 Kede	Niggula päew	
7 Laup.	Maunus	Walli

Wiimse päwa tähtedest. Luk. 21, 25.

8 Pühhap.	2. Kr. tull. P. Maria jam. p.	
9 Esmasp.	Lühhem päew	fülm.
10 Teisip.	Judit	
11 Kesknädd.	Woldemar	☿ 6, 33' h.
12 Neljap.	Tili	Pehme
13 Kede	Luutsia	
14 Laup.	Nikasiu	ilm.

Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2.

15 Pühhap.	3. Kr. tull. P.	Sulla
16 Esmasp.	Alwina	
17 Teisip.	Hinno	ja

18 Kesknädd.	Kristohm	☾ 4, 13' ö.
19 Neljap.	Lot	niiske.
20 Kede	Abraham	
21 Laup.	Toma päew	Külm

Joannese tunnistus. Joann. 1, 19.

22 Pühhap.	4. Kr. tull. P.	lähhäb
23 Esmasp.	Tohwer	
24 Teisip.	Adam. Ewa	kangemaks.
25 Kesknädd.	1. Jõulo P.	
26 Neljap.	2. Jõulo P.	☿ 6, 45' ö.
27 Kede	Ev. Joann.	
28 Laup.	Süta laste p.	Annab

Simeon ja Anna. Luk. 2, 33.

29 Pühhap.	P. p. Jõulo.	rohkeste
30 Esmasp.	Tawet	
31 Teisip.	Silwester	lund.

111el tõuseb päike t. 8, 53 min.; lähhäb loja t. 2, 56 min.
 11mal " " " 9, 1 " " " " 2, 58 "
 211el " " " 8, 52 " " " " 3, 1 "

Krono: pühhad,

mis ue kirriko seaduse järrele ka Ma kirrikuteš tullemad piddada.

1. Künla-ku 19. päewal. Meie sure Keisre Herra Aleksander Nikolajewitsi wallitsuse hakkatusse päew.

2. Künla-ku 26. päewal. Tšesarewitsi Suurwürst aujärje pärria Aleksander Aleksandrowitschi sündimise päew.

3. Jürri-ku 17. päewal. Meie sure Keisre Herra ja teige Wenne-rigi Tšse-wallitseja Aleksander Nikolajewitsi sündimise päew.

4. Heina-ku 22. päewal. Meie sure Keisre Proua Maria Aleksandrowna ja Tšesarewna Suurwürstina Maria Weodorowna nimme päew.

5. Heina-ku 27. päewal. Meie sure Keisri Proua Maria Aleksandrowna sündimise päew.

6. Leituse-ku 26. päewal. Meie sure Keisre Herra ja temma Abbitasa kronimise päew.

7. Leituse-ku 30. päewal. Meie sure Keisri Herra Aleksander Nikolajewitschi ja ka Suurwürst ja aujärje pärria Aleksander Aleksandrowitschi nimme p.

8. Nowembri-ku 14. päewal. Tšesarewna Suurwürstina Maria Weodorowna sündimise päew.

Reidsinnatšid krono-pühhi petatše nenda kui Paasto jutluse päiwi.

Keisri Herra Tšse-wallitseja sugufelts.

Aleksander II. teige Wenne-rigi wallitseja ja Keiser, ja ka Pola-ma Kunningas j. n. e., sündinud 17. Aprillil 1818.

Maria Aleksandrowna, Keisri Proua, sündinud 27. Julil 1824.

Nende lapsed: 1) Tšesarewits, Suurwürst ja Aujärje pärria Aleksander Aleksandrowits; sünd. 26. Webruaril 1845. Temma Proua Tšesarewna Suurwürstina Maria Weodorowna; sünd. 14. Nowembril 1847. Nende lapsed: Nikolai Aleksandrowits, sünd. 6. Mail 1868. 2, Georg Aleksandrowitsch, sünd. 27. Aprillil 1871. 2) Suurwürst Wladimir Aleksandrowits; sünd. 10. Aprillil 1847. 3) Suurwürst Aleksei Aleksandrowits; sündinud 2. Jaanuaril 1850. 4) Suurwürsti Printses Maria Aleksandrowna; sünd. 5. Oktobril 1853. 5) Suurwürst Sergei Aleksandrowits; sündinud 29. Aprillil 1857. 6) Suurwürst Paul Aleksandrowits; sünd. 21. Septembril 1860.

Keisri wennad:

1) Suurwürst Konstantin Nikolajewits; sünd. 9. Septembril 1827.

Temma proua Aleksandra Josepowna; sünd. 8. Julil 1830.

Nende lapsed: 1) Nikolai Konstantinowits; sünd. 2. Webruaril 1850. 2) Olga Konstantinowna; Krefa kuninga Georg I. proua; sünd. 22. Augustil 1851. 3) Wera Konstantinowna; sünd. 4. Webruaril 1854. 4) Konstantin Konstantinowits; sünd. 10. Augustil 1858. 5) Dmitri Konstantinowits; sündinud 1. Junil 1860. 6) Wjatscheslaw Konstantinowits; sünd. 1. Julil 1862.

2) Suurwürst Nikolai Nikolajewits; sünd. 27. Julil 1831.

Temma proua: Aleksandra Petrowna; sünd. 21. Mail 1838.

Nende lapsed: 1) Nikolai Nikolajewits; sünd. 6. Nowembril 1856. 2) Peter Nikolajewits; sünd. 10. Januaril 1864.

3) Suurwürst Mihail Nikolajewits; sünd. 13. Oktobril 1832.

Temma proua Olga Weodorowna; sündinud 8. Septembril 1839.

Nende lapsed: 1) Nikolai Mihailowits; sünd. 14. Aprillil 1859. 2) Anastasia Mihailowna; sündin. 16. Julil 1860. 3) Mihael Mihailowits; sünd. 4. Oktobril

1861. 4) Georgi Mihailowits; sünd. 11. Augustil 1863. 5) Aleksander Mihailowits; sündinud 1. Aprillil 1866. 6) Sergei Mihailowitsch, sünd. 26. Sept. 1869.

Keisri õed:

1) Suurwürsti Printses Maria Nikolajewna, Leihenbergi Printsi Maksimilianilest proua; sünd. 6. Augustil 1819.

Temma lapsed: 1) Maria Maksimilianowna; sünd. 4. Oktobril 1841. 2) Nikolai Maksimilianowits; sünd. 23. Julil 1843. 3) Eugenia Maksimilianowna; sündin. 20. Märtsil 1845. 4) Eugen Maksimilianowits; sünd. 27. Januaril 1847. 5) Sergei Maksimilianowits; sündin. 8. Detsembril 1849. 6) Georg Maksimilianowits; sünd. 17. Webruaril 1852.

2) Suurwürsti Printses Olga Nikolajewna, Würtembergi Kuninga Karel Bridrik Aleksandre proua; sünd. 30. Augustil 1822.

Suurwürsti Printses: Katarina Mihailowna, Mecklenburgi-Strelitsi Hertsoogi Georg August Ernst Adolw Karl Ludwigi proua; sündinud 16. Augustil 1827.

Teadaandmine,

mil ramatud posti peale peavad ärraantud sama.

Rõik rahha ramatud, hinna wärkifed pabberid ja dokumendid ning patedid, mingo nemmad tuhhu nad ial lähäwad, woetatse igga esmaspäewal ja neljapäewal pärrast lõunat, tello kolmest tunni tello tueni wasto.

Tühjad ramatud eht posti kirjad, mingo nemmad ka tuhhu nad ial lähäwad, kas omma, woi wõerale maale eht mingo nad Amerikas, sawad igga päew enne lõunat tello ühhetast tunni tello kahhetistümneni wostowõerud, jäwad agga jennist seäna seisma, tunni postid ärralähäwad. Ka igga esmaspäew ja neljapäew pärrast lõunat, kui hinna wärilefi asjo wostowõetatse, siis woetatse ka liht kirjafi wasto.

Postid tullewad igga teisipäew ja rede, hommitust poolt päewa sisse ja towad iggast rigist ja igga maa jaut kirjafid liggi, ja wälja antakse ramatud ka neilsammal päiwil, lohhe peale selle, kui postid on sissetulnud.

Lada päiwe näitus.

Neäri = fu,

7mal Drgital, 2 päewa, Tartus, 3 nädalat ja Wõrrus linna laat. 7. Heinašte linna laat 2 p. 10. Haapsalus, 2 p. 17. Kollowerres, Länemaal, 2 p. 20. Wõrro liinas. 25. Pernus, hooste ja linna laat, 3 p. ja Wolmaris linna laat. 26. Keblašte = mõis., linna laat, 2 p.

27. Rakwerre-liinn., 2 p. Raplas, 3. Redel pärrast Neäri p.

Rüünlä = fu,

2sel Paldiškis, ja Wõrrus. Walfas ja Willandis, saksa laat, mõlemad 8 p. 4. Tartus, linna laat. 6. Narwas, 4 p. ja Paides. 8. Walfas linna laat. 12. Kurrešare-liinas, saksa laat, 10 p. Lihholas, esmaspäewal enne Wastlap. 15. Willandis linna laat; Rigas hobbušte laat, ja Wõnnus linna laat. Audrus, rede enne Wastlap. Willandis, nädal pärrast Suurt Neljapäwa. 22. Wõrrus saksa laat 8 päwa. 27. Lemfis linna laat.

Paasto = fu,

Bürkeni mõisas, Alendormi kirriko jures, hobbušte laat. Keila kirriko jures esmaspäaw pärrast 3. pühha paastus, 2 p. Palmfi mõis., Tallinna maal, päaw pärrast lihawõtte pühhi.

Jürrri = fu,

10. ja 11. Wõrro liinas kauba laat. 23. Annijõe-mõis. Harjo Jani kikh. 25. Wanna Sakkenhori-mõisas.

L e h h e = f u ,
9mal Råbbinas.

J a n i = f u ,
11mal Wõnno=liinna, 7 p. 16. Rakwerre-
liin., 2 p. 20. Riga, 3 nãdd. Talliinna, 3
saksa laat, 2 nãdd., Paides, ja Palmfi mõisa,
Talliinna maal 3 p. 20. Wõrro=liinna. 22.
Willandi-liin. 2 p. 26. Tarwaste mõis. 27.
Talliinna ja Waska. 29. Tartu.

H e i n a = f u ,
21el Pernu, ja Karksi-mõisa 20. Pernu,
saksa laat, 3 nãdd., ja Riga, willa laat, 3 p.
26. Wolmris.

L e i f u s s e = f u ,
11el Saremaal, Tamma kihelkonda, Sere-
mõis., 3 p. 7. Wõrro liinna. 10. Lemsi-
liinna, Moisekaste = mõis. Wõrro=maal, ja
Walga=liinna. 15. Helme=mõis. 24. Kosse-
ja Kosi-mõis., Wirro=maal. 27. Ue = mõi-
sa, Willandi=maal. 27. Killingi = mõisa.
30. Kaantso = mõisa.

M i h k l e = f u ,
21el Abja, Tammiste ja Torke mõis. Sa-

remaal. 4. Råbbina=mõisa. 6. Taseperri-
mõisa, Helme kih. 8. Rõuge mõisa ja
Tarto liinna. 9. Adseli-, Kasta- ja Puri-
niko=mõis. 10. Mõnniste-, Patkulla- ja Oid-
re=mõis. Paide=liin. Wanna Sallotsi ja
Muhhumaal, Sures mõisa. 13. Põrawerre-
mõis. 14. Antso=mõis., Ue=mõis. ja Haap-
salo=liin. 15. Kurrefare- ja Põltsama=liin-
na, Koorte- ja Sallatsi=mõis. 17. Kirrepil,
Tartomaal. 18. Andro=mõis. 20. Wandra-
mõis. ja Narwa liinna. 21. Paldiski, Sen-
no=mõis. ja Wolmeri=liinna. 22. Palmfi
mõisa, Talliinna maal. 24. Tõhmis, Lih-
hola-, Willandi- ja Wõrro=liinna. 26. Tal-
liinna, ja Kurrefare liinna. 29. Mihkli kir-
riko jures; Keblaste- ja Keila=mõis. Walga-
Rakwerre-, Tarto- ja Wastse=liinna. Per-
nu, esmasp. ja teisip. enne Mihkli p. Tõe-
lehtmes, Harjomaal nãddal pärast Mihkli.
Kapla, 1. redel paar. Mihkli.

W i n a = f u ,
11el Hainaaste mõisa 2 p. ja Kaarma Sures-
mõisa. 2. Wastse=mõis. 4. Kollowerres. 5.

Råbbinaš ja Uuwinurmes, Lohhuso kulla ju-
res, 2 p. 6. Tarmaste = mõis. 7. Wõrrus
linna laat. 9. Lemsi-linn. ja Tali wabrikus.
10. Rão = mõis. 11. Wanna Sakkenhowi = mõi-
sas. 13. Alatskiwmi mõisa. 15. Lustiwerre =
ja Weski = mõis. 16. Wõnno = linnas. 18.
Sindi mõisas. 19. Kullina mõisas, Tallinna
maal. 20. Wändra, Kausa mõisas. 23. Wol-
meri-linnas.

T a l w e = k u ,

1. Tartus, linna laat. 5. Paides, linna
laat, 2 p. 6. Patti mõisa, linna laat. 10.
Mustwe-küllas, ja Wõrro-linnas. 15. Wig-
galas, Pänemaal, linna laat, 2 p. ja Wolt-
weti = mõis. 20. Walga-linnas linna laat. 25.
Willandis ja Wolmariš linna laat.

J ö u l o = k u ,

5. mal Põraverres, linna laat. 5. Råbbinaš.
10. Paides ja Wõnnus, linna laat. Märja-
mal, 3. Kristusse tullemisse pühh. Pernus, es-
maspá ja teisipá enne Jõulo. 27. Walkas.

Ue aasta laul.

Wiisil: Nüüd ristirahwas laulage.

Uus aasta on nüüd jälle käes,
Meid siamaale Summal
On aitnud omma armo wäes.
Sepärrast tanno Lemmal.
Ja wõtku meid weel aidata
Ja meie tõdd ka õnnista
Sel uel aastal jälle.

Ei tea ükski innime
Mis tullew aeg saab tooma.
Sind Summal, meie pallume,
Kes olled ilma Looja!
Meid hoia kaitse Sinna
Ja omma armo anna;
Te meiega, kui tunned.

Kül mitto armast seltsimeest
On mõdalainud aastal,

Surm kutsnud meie hulga seast,
So ellu noorel aeal.
Ka palju laste wannemaid,
Kell' mahha jänud wäetimad,
On ilmast ärra läinud!

Ka tulle-kahju mõnda meest
On warrast waeseks teinud.
Ja mõnda Jummal hädäda seest
On heldest wälja aitnud.
Mis Jummal teeb, on ikka hea,
Et innime küll sest ei tea,
Mis tale kasuks tulleb.

Sind Jummal, meie tänname,
Et olled armust hoidnud
Meid kahju eest sa tännine,
Ja lõpnud aastal lastnud
Mei' wilja põllul kaswada,
Ja olled mõtnud õnnista'
Kõik tööd ja tallitused.

Kõik wihha, waenu kauta
Sa ärra meie seast.

Meid katta rahhu-tiwaga
Ja õppeta meid heast,
Üht wagga ellu ellama,
Ja Sinnu sõnnast otsima
Mis meile tarwis lähhab.

Siis mõime meie julgeste
Uut aastat allustada;
Sest Sinnu peale kindlaste
So mõime lootust panna
Ja ussume, et se, mis Sa
Meil peale panned kannata,
Kõik meile heaks tulleb.

Dh võtta omma Wainuga,
Mi warra, kui ka hilja,
Mei' waimu ikka õnnista,
Et kanname head wilja.
Mei' südda hästi ditsegu
Ja ussu willi kaswagu
Ja kandku saea kordse.

Se aasta, mis meil hakkatud,
Mis olled lastnud nähha,

Se sagu meil ni lõppetud,
Et Sinnu tahtmist teha
Mei' üksi agga püame,
Ja hinge kassu nõuame,
Mis läbbi taewa same.

Emma südda.

Üks mõisniku lest proua olli omma mõisa
välja rentinud ja omma ainsama lapse, ühe-
teistkümnene aastase tütreaga lähemasse liina
ellama läinud. Tütar surri agga varsti selle
peale ärra, ja kui esimeste wallu emma süd-
damest wähhemaks läks, tundis ta omma ellu
ni tühja ja iggawa ollewad, et ta nõuks wõt-
tis, ennesele üht kassulast wõtta, ja pallus selle-
pärast omma tohtert, üht sesuggust temmale
murretseda. Ühhihese järrelmõtlemisega tuli
tohtril üks noor lest wie kenna lapsega meele,
kes seal allewis ellas ja kes omma peatoidust
näpputöö ja päilise ammetiga murretses; —

ta ei kartnud mitte, et se emma üht neist lastest
mitte heamelega süüna ei annaks.

Ühhel laupäewa õhtul tuli tohter selle lesse
maea ette. Lapsed mängisid ukse ees murru
peal ja emma keetis köögis lastele laupa õhtuks
nattuke jahhu pudru. Tohtert nähhes, wiis
ta kõhhe toast ühhe tooli ukse ette, ja pallus
tedda seina peale istuda; tohter, kes neid lapsi
köök nimme järrele tundis, olli iggaühhele ühhe
duna liggi tonud ja selwitsil neid omma põl-
wede ette koggunud. Kõige wannem neist olli
tüttar, kahheksa aastane ja seddawisi allamale
kunni wiimse poolteistaastase poeglapseni, kes
duni sõid, ni kui suud wähhutasid. „Armas
Lisa,“ ütles tohter, „need wiis jahwatajad
suud ja need kümme ühtepuhku ümberjooksjad
jalgu, tewad sulle küll suurt murret.“

„Jah, auus tohtri herra, se on küll tõssi!“
kõstis Lisa; „ja weel surem murre on se ühhe
emmale, kes isgi päewa töös peab kaima. Liggi
wõtta ei wõi ma neid harrakid, wõeraste jure
neid anda on ka üks häddaline aasi, ja kes
tahhab neid heamelega wõtta? sellepärast pean

ma ikka nipalju kui mõimalik, omma liggidal tõdd otsima."

"Kui nad ommeti jubba nattuke wannemad ja suremad olleks!" ütles tohter, omma asjale nattuke hakkatust tehha.

Emma kõngutas peaga ja ütles: "Muus herra, laste käsuga ühhes, käswamad ka need murred suremaks; mitte emma waew ja kartus, waid üksnes temma jõud kahhaneb; peale selle wõttab meie helde Summal neid piisukefi palju ennam omma hoole alla, kui suuri — sest piisukestel on ikka omma wahhiinglid; sured agga omma wallatuse läbbi nendest mahhajaetud."

Tohter olli ennast ühhe nisugguse kindla ussu ülle, kus üks emma ommale suurt troosti wois tua, wägga rõõmustanud ja seadis omma juttu jälle sinna pole, kuida omma asjale liggemale sada, ütteldes: "Jah, piisuke asfi ei olle se küll mitte, armas Lisa; jubba mittu korda ollen ma sinnu peale mõttelnud, üks laps kottu ärraanda, ei olle isiennefest küll mitte suur asfi, agga se mõiks eddespidi ka teistele

abbiks ja toeks sada, kui üks rikkas ja hea süddamega inimene ühhe neist ennese jure käsfulapseks wõttaks."

Se emma olli ühhe sesugguse eestkõnne ülle nattuke kohmetand, agga näu järrele mitte ehmatand, ta nikkutas peaga tohtre pole ja ütles lahkestes: "Ma tean sedda! Enne kui ma mehhele sain, tenisin ma linnas ühhe proua jures, kes ka üks nisuggune wõeraste jures käswatud laps olli olnud; ta olli sealt ka mehhele sanud, ja käis igga sui omma wannu wannemaid watamas ja wõttis sured kingitused kasa. Regi ei anna omma lapsi küll heamelega wõeraste käswatada; kui nad agga ühhe sesugguse maeasse sawad, ja siis . . . !"

Tohter rõõmus omma asja arwates eddasi minnewad, ütles: "Armas emmake, minnul on just nüüd üks nisuggune rikkas ja heasüddamega proua teada, kes ommale üht käsfulast tahhab, sellepärast ollen ma siis sinnu peale mõttelnud; nüüd tulles agga weel se peaaasfi, misuggust last meie selle tarwis wäljawalitfeme?" — Kui tohter näggi et emma selle

kõnne ülle nattu ke ärra kahwatas, ütles ta troostiks seina jure: „Sinnu laps jääks siis muidogi eestotsa weel sinnu jure, kunni ma omma tuttawa prouaga sia tullen ja sa isgi sedda kallist innimest tundma saad. Minnu arwates olleks sinnu wannem tüttar talle üsna parras ollewad, temmal on üks illus näggu ja passiks heaste sakste rietesse.“

„Kas Trutat wõi?“ küsis emma kohkunud healega. „Kuis ma tedda wõin ärraanda? temma on jo mo koddohoidja, kui ma wälja tõõsse lähhan — ilma temmata ei wõiks ma jo jalga maeast wälja wia ja ka muido woib ta mind igga piddi aidata.“

„Seal woib sul küll õigus olla,“ wastas tohter, „ja ma ussun ka, et üks poeglaps mo tutawal weel armsam saab ollema. Wõttame siis Kristjani. Noh, tulle siis sia, Kristo, lõõ mulle ka laksu; kas sa tahhad minna liina, kus igga päew saia, sealihha ja liinu praedi süaks?“

Pois watas naerdes emma peale, kes sure õhhenaga omma põlle kaapis ja sillitas. „Ei,

auus herra,“ wastas emma, „Kristut ma küll ei wõi ärraanda! — temma toob mulle iggapäew nabri pumbast wet, jah ta toob sedda na illusti ja heamelega, kas polle tõõsi, Kristo? Teie teate jo isgi, auus herra, et wet ikka maeas tarwis on ja Kristo toob sedda.“

„Noh, se kolmas on jo ka üks pois,“ ütles tohter naerdes, „Mihkel on ta nimmi?“ — „Jah Mikku!“ kostis emma, „ta aitab Kristole wet tua; nad on jo mõllemad weel na wäetimad, et nad üksipäinis middagid tehtud ei sa; nad toowad wahhekaikaga kahhekesi wet.“ — „Siis sa ei wõi Mikkut ka mitte anda?“ usutas tohter naljase naeruga. — „Mikkut küll mitte! ka on temma omma sündimisest sadik ikka se keige parrem laps olnud; ilmaški polle temma parrast sedda keige wahhemadki pahhandust olnud.“

„Küllap meie siis ikka ühhe tütreaga peame rahhul ollema,“ ütles tohter, arwates peaaegu ilma nõuta jääwad; „selle neljandama nimme ollen ma ärraunnustanud.“ — „Kreta, hüame meie tedda; temma riistiemma nimmi olli Mar-

garetha, agga se olli meile liig piß ja raske wälja dölda; Kreta on palju fergem. Se peab kõik se päew selle pißufese järrele wata- ma ja temmaga mängima; tedda kaenla alt finni hoides, weab ta tedda ühhest paigast teise tagga, sest temma ei sa weel omma jalgega kußagile. Ma olleks selle lapsaga tõeste üsna kimpus ollewad, kui mul Kretat ei olleks."

"Ühhe sesugguse kulla tükki järrele ei maksa siis enam sõnna kullutada," ütles tohter pealt nähhes pahhase melega. — "Tah tõeste, auus herra," wastas emma, "ma ei wõi mitte, selle pißufese parrast on ta mulle wägga tarwis!" seal jures pühkis emma põllega higgi, mis tal hirmu parrast möda palgeid mahha jookkis. — "Siis peame meie küll sedda keige pißemat ja sellega ühhes — ka kõige raske- mat koormat sinnu kaelaß ärrawõtma, kelle parrast kõik teised nenda häddaße tarwis on," ütles tohter jälle, wäggise ennast tõßsifel näul piddades. "Proua sowiks küll üht suremat last sada; agga minnu arwates polle sest suurt luggu: sedda pißem ta on, sedda enam õp-

pib ta ka omma kaßuwannemaid armastama. Kas polle tõßsi!"

"Sedda minnu Sukkut? — Ei auus herra, sedda paksu p . . . t ei sa kegi!" — "Agga se laps on sul jo ommeti ilma asjata ristikß kaelaß. Mõttele järrele, kui palju sul korraka fergem on, kui sa sest pißufesest lahti saad, armas Lisa!" — "Ei, ei, ei! tedda ei anna minna mitte!" Ta tõmbas sure tuhhinaga sed- da paksu omma sülle, andis temmale mitmese kofta suud ja wiis tedda tuppa, nagu tahhaks ta tedda ühhe sure õnnetuse eest ärra hoida.

Eigutud süddamega watas tohter takka jär- rele ja hüdis rõõmsa heålega: "Mis ma siit otsisin, ei olle ma mitte leidnud; ma ollen agga leidnud, et ellu õn mitte üksi uhke maeades, waid ka pißufeste onnikeste sees leida on. Kus usk ja lotus nenda teine teise kækõrwas kõi- wad, kui siin, seal ei wõi ka se peaßsi ar- mastus mitte pududa."

Kuida üllekohhus isfiennast loob.

Mõnne aasta eest sõitis Saksamaal üks kaupmees laadale ja kutas tee peal omma rahha tasku, kus 800 rubla sees olid, ärra. Sedda kahju leides, pööris ta kohhe ühe lähema kirrikisanda jure, mis tee ääres olli, sisse ja palus tedda sedda kahju pühapäew kirrikus mahhagulutada ja auusa leidjale 100 rubla leidmise eest lubbada. Nüüd olli agga üks waene mürisep seddasamma teed lainud ja sedda taskut leidnud. Koeo tulles olli ta sedda lahti teinud, rahha ülle luggenud, ja ei kellegile sest sõnna lausunud, waid waggusi odanud, kunni kegi omma pärrima hakkab. Järrel tullemal pühapäewal olli kirrikisand — kelle liggidal ka se mürisep elas, agga isfi mitte kirrikus ei olnud — mahhagulutanud, et üks kaupmees 800 rubla ärrakautanud ja lubbada ausa leidjale 100 rubla leidu palka. Temma naene agga, kes kirrikus olli olnud, rakis sedda sõma

laua äres, ütteldes: „Oh, olleks meie sedda rahha leidnud ja se 100 rubla selle eest saanud!“ Mees wõttis wõtme taskust ja ütles naesele: „Minne üles tuppä ja to mo kappist se piisuke must nahk kot sia“ Naene läks ja tõi kotti ärra ja andis mehhe kätte; mees teggi kotti lahti ja näitis naesele, et se otfitud rahha, nenda kuida kulutatud, seal sees olli. Mürisep läks nüüd kirrikisanda jure ja küsis, kas se tõeste tõssi peab ollema, et selle rahha leidmise eest sadda rubla lubbatakse. Kirrikisand kostis: „Jah, muidogi.“ — „Siis“, wastas mürisep, „andke kaupmehhele teada, et rahha leitud on ja sedda iggal aeal wõib kätte sadr.“ Kaupmees tuli teisel päewal sure õh-hinoga, rõmus, omma rahha jälle kätte sama. Sedda luggedes, wiiskas ta müriseppele paljast wiis rubla ette ja ütles: „Need wiis rubla kingin ma sulle, sa olled isfi jubba need sadda rubla siit jurest ärrawõtnud — siin olid 900 rubla sees.“ — „Se ei olle tõssi“, wastas mürisep — „minna polle rublat, weel wähhem sadda rublat wõtnud — selle peale ollen ma julge“.

Rahha sai nüüd kohtu kätte antud ja mõlemad suud su vastu mittu korda kohtu ees üllekulatud ja wimaks otsuseks tehtud: „Kas sa julged sedda ühhe wandega finnitada?“ küsis kohhus kaupmehhe käest — „kas ka tõeste 900 rubla ollid seal sees?“ — „Jah!“ wastas kaupmees. Nüüd ütles kohhus: „Tõsta omma kässi üles ja wannu!“ — Ja ta wandus. — Selle järrel küsis kohhus mürisepa käest, kas ta wõib selle peale wanduda, et ta mitte ennam ei olle leidnud kui 800 rubla. Mürisep wastas: „Jah,“ ja wandus. Et nüüd kohhus ülle wandumise ennam kahtlasi mõttid ei wõi piddada, finnitab siis mõllemate wandumised tõeks nenda: et kaupmees wõida nüüd ühte otsida, kes 900 rubla leidnud — se ei olla mitte temma ommadus, ja waene mürisep wõida omma leitud rahha pruvida, kunni üks tulla, kes 800 rubla kautanud.

Ühhe warga ümberpöörmine, lapse palwe läbbi.

Ühhes linnas sai üht uut kirrikut sisseõnnistud ja peeti ka selsammal korral laata, mis pärast siis küllast kõik rahwas seenna olli tõtnud, ommale laadalt middagi sisseostma, rõõmsad ollema ja ka tantsuma. Küllas-olli nüüd üksna waike aasi, egga olnud ühte ainust inimest kussagil nähha liikumad; ei kipsu egga kapsu kuulda. Sure pärna al, kus muido igga õhto nored mehed koos istusid ja rõõmsaste laulsid, ei olnud tänna mitte lehhe kabbinadki kuulda; muud kui üllal puu otsas laulis üks linnuke tassafelt weel omma õhtu laulu.

Pimmedus olli jubba käes, ja läks kord korralt ikka pimmedamaks ja ilm jäi ennam soiku; ja kui lauljad linnud jubba kõik pesadesse ollid lainud, tullid nahkhiirid omma urgastest wälja ja lendasid wirr ja warr läbbi õhtu tuleõhhu.

Nüüd tuli üks mees ühhe kuuri nurga tagant wälja ja nihutas ennast tassakeste kartlikult müri äärt möda eddasi, kus pimmedam olli. Seal watas isfi hirmuga iggale poole ennese ümber, kas ehk kegi innime kussagil seal lähedal ei olle, kes tedda mõiks ärra nähha. Kui ta julge ennese arwas ollewad, ronnis ta ülles müri peale ja romas siis kui kass, neljakäppagil eddasi, kunni ta siina kofta sai, kus müür wasta maea seina kâis, astus ta ühheft afnast, mis lahti juhtus ollema, tuppä. Se mees olli agga üks warras, kes selle maearahwast riisuda tahtis.

Kui ta jubba sees olli, leidis ta sedda kambrit üsna tühja ollewad, kambri kõrwas olli perre-ellutubba, kelle üks agga mitte lufkus ei olnud, waid muidu kergeft kokkolükkatud.

Warras teadis kül, et selle maearahwas ka nisamma, kui teisedki, keif laadale ollid lainud; agga siiski arwas temma, et mõnni mõis ehk jubba koddu tulnud ja toas olla, ja panni sepärrast omma kõrwa ukse wastu ja kuulas.

Seal kulis temma üht last sure heålega råkewad, ja kui ta lãbbi wõtme augu sisse wãhtis, nãggi ta ämmarikus, et laps üsna üksipãini, ristik fãttega ommas wõdis istus; — laps pallus, ni kui ta ifka enne maggama minemist teggi, sure heålega omma Tõsameiet.

Jubba mõtles mees selle üle, kuidas omma kurja tõõd keige parremine mõis korda sata, kui ta korräga last kulis selge heålega need sõnnad ütlewad: „Ärra sada meid mitte kiusatuse sisse, waid peåsta meid ärra sest kurjast!“ Need sõnnad tungisid kõrwaste mehhele süddameesse, ja temma süddame tunnistus ärkas üles. Kui raske pattu tundis ta nüüd sedda ollewad, mis ta praego pididi ette wõtma! Ta panni ommad kãed risti ja pallus ka lapsäga ühtlase, süddame põhjust: „Ärra sada meid mitte kiusatuse sisse, waid peåsta meid ärra sest kurjast!“ Ta Summal kulis temma palwet.

Seddasamma teed kust ta tuli, lãks ta jälle taggasi, omma tuppä. Seal kahhetes temma õige süddamest omma siamalisk pahha ellu,

passus Summalalt andeks ja tannas ka Tedda selle eest, et ta tedda ühhe wagga lapse su läbbi kurja eest olli wõtnud hoida.

Temmast sai parrast üks tubli tõdteggia ja wisipärraline mees.

Kas kulete nüüd! teie laste wannemad, mis immet selle wäetima lapse palwe läbbi sündis? Sedda pange tähhele!

Kui need wannemad ei olleks omma last mitte palwet teggema õppetanud, siis olleksid nemmad omma ellumaea õhtu koddude tülles, eest tühja leinud ollewad, kedda warga käed puhtaks risunud olleks. Agga et need wannemad waggad innimesed ollid ja omma last ka seks tahtsid kaswatada, ollid nad tedda siis aegsaste jubba palwet teggema õppetanud, mis läbbi Summal nüüd nende ellumaea kahju eest hoidis, ja selle läbbi ka üks hing põrgu hukatusesest päästetud sai; sest kus üks rahhulaps on, seal on ka rahhu kõige maeale, ni kui me' sedda praegu kuulsiime.

Sepärrast siis, armad lastewannemad! kaswatage ka ommad lapsed, Issanda maenit-

semises ja karistamises üles, et ka teie maeade peal rahhu hingaks ja kellegi kurja innimese käed teid ei saaks risuma.

Nekrudide lisutamisest.

Weel wanna Prantsuse sõda aeal, kui Põnapart Wenne ja Saksamaal olli, ei wadatud Saksamaal nekruudi wõtmise jures mitte nenda kangeste nende piisukeste wiggade peale, kui se muidu pruuk on. Sured wiggad, nago: kurdid, pimmedad, jallutumad ja muud nisugused, jäid muidugi tenistusesst lahti; kuralad agga, kui se weel teada olli, et nad jõuakad ollid, said liisu alla pandud, selle lotusega, kui liisk nende peale langeb, et nad endid siis lahti ostawad. Nenda juhtus siis Saksamaal ühes liinas kus üks noormees, kedda Summal ühe sure kuralaga olli õnnistanud, liisko pididi wõtma. Ta seisis kül kõrwaste selle wasto ja ütles, kui nad tedda wäggise peaksid sundima ja liisk temma peale langema, et ta ennast

mitte lahti ei osta egga ka assemiku ei mur-
retse, waid nende keigide hääbiks isfi lähhääb.
Ja wata, liisk sai tõmmatud ja meite kura-
kal olli esimine nummer. Ilma, et se tedda
üks silmapil olleks ehmatanud ehk kurwasta-
nud, tõstis ta omma numbri pabberi kõrgesse
ülles ja hüdis sure healega: „Hädda sulle Pa-
rissi liin, nüüd on so wiimne tunnike lõnud!“
Reik ümberseisjad hakkasid kangeste naerma ja
lisutajad saatsid tedda koeo taggasi, omma wag-
gusa töö jure.

Sealsammas maal, ühhes teises liinäs, said
sellesamma asja tarwis noored mehed kofko
aetud, et liisku piddid wõtma; agga üks suur
jaggu neist püüdis ennast iggapiddi nipalju kui
ial wõimalik, ühhe ja teise wiggade läbbi wäe-
tenistuse eest kõrwal hoida. Üks tunnistas
ennast teiste seltsist kurt ollewad, ja kõi küssi-
mised ja ähwardamised, heaga pallumised ja
nduandmised jäid ilma wastuseta, kurt ei kuul-
nud mitte ühte ainust sõnna. Tasfakeste, il-

ma kellegi tähhelpannemata, tõusis üks koftu
herra laua ärest ülles ja jäi selle kurti selja
tahha seisma, üteldes: „Agga häbbene en-
nast ommeti, so püksid on eest lahti!“ Eh-
matates fargas mees kappuga nõbide järrel,
agga se olli ilma asjata — ta püksid ollid
aufaste kiinni. Nüüd olli agga ka temma kaw-
walus otfa, ja et se kurti tõbbi eddespidi
tedda ennam ei waewaks, märiti tedda nattuke
kässe plaastriga ja sadeti ilma liisku wõtmata
wäetenistusse. — Wat sul pirakas!

Kaks naabert.

Perremehhe Mihkel olli üks kaewu due peal,
kust agga temma naaber Mart ka omma tar-
wis wet sai. Ühhel päewal ütles Mihkel
Mardile: „Kule naaber, minnu kaewu peab üm-
bertehtud sama ja et sa nüüd jubba peale 30
aastad siit ka ommale wet wõttad, pead sa
selle tarbeks metsast üks koorm samlaid toma,
mis kiwvide ümber pannemiseks tarwis läh-

håb." Selle peale wastas Mart kibbeda healega: „Ei, minna sedda ei te!" — „Siis aean minna omma kaewu finni, ja sa wõid ommale wet wõtta kust sa tahhad." — „D, hoo!" naeris Mart, „kui sa polle enne mõistnud mitte omma kaewu õigust hoida, kui nüüd, kus ma jubba peale 30 aastad siit wet wõttan, on ta nenda samma minnu kui sinnu, ja kui sa weel palju ahwartad, siis ma tahhan sulle ühhe protsessi kaela tõmmata."

Üks nisuggune jut, ni kui igga üks sedda isfigi wõib armata, pahhandas Mihkelt wägga; ta läks liina ja rakis selle asja üle adwukadiga ja pallus temma kaeft head nõu. Adwukat wastas temmale: „Armas Mihkel! wägga kahju, et ma sind siin mitte hea nõuga ei woi arwitada, sest so naaber Mart on jubba selle amma asja parrast minnu jures káinud ja mind enesele abbiliseks pallunud. Minna tahhan sind agga, kui sa tahhad, ühhe teise wägga hea adwukadi jure juhhatada."

Nüüd kirjutas adwukat selle teise nimme ja korteri ühhe seddeli peale üles, ja alla äre

peale weel kaks ridda laddinakele kirja, andis Mihkle kätte ja satis tedda minnema. Mihkel watas sedda wõera kele kirja, kelle tähhendust ta hea melega olleks teada tahtnud, sest se näitas tal, nagu üks salla asji ollewad, mis mitte igga üks ei pea teadma; siis watas ta ulitsa peal ümber, kas ta mitte mõnda ei peaks näggema, kes temmale selle polest nattuke arru wõiks anda. Ja kui ta üht wannadliku auwäärt herrat näggi, wõttis ta omma mütsi peusse ja pallus allandlikult: „Aus herra, kas teie ei wõiks mulle mitte üttelda, mis se kirri siin allamal tähhendab?" Herra wõttis kirja ja lugges, wangutas pead ja küsis naerulikult: „Kas sa siis tõeste tahhad teada, mis need sõnnad tähhendawad?" — „Ja, ma paluks küll, kui se wõimalik olleks ja teie ni head olleksite," wastas Mihkel. — „No, siis kule," ütles herra ja lugges: „Easfeme neid hãrgi endid nikaua puskada, kunni nad õppiwad ühhest kunnast jooma." —

„Dánnan süddamest!" ütles Mihkel, wõttis omma tähhe taggasi ja läks — agga mitte

selle juhhatud adwufadi jure, waid otse kohhe
foeo ja silma pilk Mardi jure. „Kule naa-
ber!“ ütles ta sellele, „praegu andis mulle
linna sammu adwufat ühe tãhe, wõera kele
sõnnadega; tulle lähme kahhefesi feltsi kirrik-
isfanda jure ja pallume, et ta meile nende üle
tãhendust annaks.“ Sest Mihkel armas isfi-
enneses: „Kui ma ka Mardile sedda ütles
mis ma jubba linnas kuulfin, egga ta sedda
ommeti ei ussu.“

Mart olli warsti walmis ja nenda lãksid
nad mõlemad kirrikisfanda jure. Kirrikisfand,
kes sedda seddelit üle watas, lugges: „Eas-
feme neid hãrgi endid nikaua puskada,
kunni nad õppiwad ühhest kunnast joos-
ma.“ — Mihkel lükkas kunnarnukkaga Mardi
kõlge, küssilde: „Noh, naaber! kas tahhad
mulle nüüd sedda koormat samlaid tua?

„Jah, naaber, hea melega!“ kostis Mart.
— Mõlemad naabrid jäid pãrrast kui enne,
heaks sõbraks. Need adwufadid piddid agga
sest lootusest, nende hãrgade taskusid diete puh-

taks puhkida, isfiennesse suud puhtaks puh-
tima.

Kuk ja rebbane.

Üks wanna kuk olli kãttukse peal ja laulis
rõõmsa heãlega. Rebbane, kes temma heãlt
kuulis, tulli ka liggemale ja hõdis: „Wanna
sõbber ja wend! laula mulle ka üks salmikene,
ma kulutan jãlle sulle suurt rõmu, nenda pes-
seb teine kãsjõ teist!“ Kuk laulis selge heãlega;
agga mõtles pool naerul seal jures: „Kes teab,
mis udist kullamees toob?“

Rebbane tõstis pea üles ja ütles: „Kas
tead, armas wend! ühte udist?: lomade sõdda
on nüüd otsas, üks ei kiusa enam teist, ja
nenda on iggawene rahhu meie rikis, ja tullin
siis keige rebbaste nimmel ka sinnule sedda
kulutama; sellepãrrast, armas wend! tulle üles-
welt mahha, et ma armastuse pãrrast forra
sammu kaela hakkam.“

Kuk naeris temma nõu ja hõdis: „Krantis

ja waht! tulge ruttu!" — Rebbane watis
ümber ja ütles: „Meie olleme nende meestega
asja läbbi rāfinud, et enne kũl kurja nõuand-
jate läbbi wihamehhed ollime ja nõud on
agga meie wahhel weel leppitust tarwis!"
Waht ja Krants tullid ka seõna; agga rebbane
nende müddinat kuuldes olli jubba lainud.
Kuf ei uskunud enne mahha tulla, funni reb-
bane hopis kaugele ārra olli lainud; sest ta
ollu wannemate wannemate kāest kuulnud, et
reinowadderisi ial ei pea uskuma, ja et temma
omma werrehimmu nisamma wāhhe mahha
jāttab, kui jodik omma wina jomist.

Kuf olli palju targem seal,
Kui innimene wahhest teal,
Kes aealiko kāsso eest
Kõik ārraannab sūddamest,
Kui Reinowadder hānnaga
Saab liwa filmi pilluda! —
Kuf kange jārgi mõtleja,
Ei mõtnud Reinu uskuda,
Kes omma libbe kelega

Seal tahtis kufke surmada,
Waid hūdis: „Tulge Krants ja Waht!"
Siis olli otsas Reinu maht
Ja panni kōhhe plaggama,
Lāks metsa, heitis maggama! —
Kuf kitis naeste, laste ees:
„Kũl tanna kāis üks kawwal mees,
„Kes sõa-rahhu kulutaš,
„Mind ūllalt mahha melitaš.
„Mis teggu on meil teistega,
„Waid agga perrenaesega,
„Kes meile tangu, odre toob,
„Ja kaelad leikab, seina poob,
„Se olgu ūksi teada teil',
„Muud rahhu polle tarwis meil'!"

Sutto jātšud.

„Armas sõbber! siin pudub igga naela pealt
nelli loodi," ütles üks kaupmees, kes ūhhe
tuttawa tallupoea kāest mõid ostis. — „Siis

on se teie ende fũ!" waſtaſ tallupoeg, —
„minnu naene on ſedda wõid mo omma ſilma
al, teie wiimſe ſeebi járrel ülleſkalunud!"

Kaſſ laſt ſeiſid ühhe pildi ees, kuſ Adam ja
Ewa ollid ülleſmalitud parradiſi aedaſ. „Miſ-
ſuggune on nendest mees?" küſſiſ piſſuke õdde
omma wenna kääſt. — „Ah, kuidas minna
ſedda pean teadma? neil polle jo rided ſelgaſ,"
waſtaſ wend.

**Üks tallopoeg keſ eſmaſpäew hom-
miſo keſſ poolnelli omma perret
ülleſärrataſ.**

„Oh teie peateud, kaſ teie ei ſa peſſaſt
wålja, tunnahome on jubba keſknáddal ja ſiis
weel paar päiwi, jubba jálle pühhapáew, ja
teie polle weel jalgagi ligutanud, oh teie páewa
wargad!"
